

Rom

Snart tretusen år

har format Rom, "Den eviga staden".

"Evig" för att man ärligt talat aldrig blir färdig med den.

Symbolen för Rom är en varghona som diar två små pojkar, Romulus och Remus. Legenden säger att Rom grundades av Romulus – efter att han mördat sin tvillingbror Remus – på sju kullar vid floden Tibern (Tevere). Runt år noll var Rom huvudstad i ett mäktigt imperium som stadigt svällde i alla riktningar, en stad rik på konst, kultur och snillen. Och detta är ingen saga, de många och storslagna monumenten talar sitt tydliga språk. De första århundradenas kejsare hade uppenbara svårigheter att tygla sin skaparlust. Varje ny regent måste ha sina egna torg, tempel och palats. Teatrar och badhus åt folket, triumfbågar åt den egna förträffligheten.

Men Romarriket föll, och den italienska halvön splittrades i småriken.

Staden Rom härjades och brändes, förfallet var ett faktum under medeltiden, och fåraherdar intog kullarna. Med påvens hemvändande efter tiden i franska Avignon vändes ett blad i stadens historia, och under renässansen och inte minst barocken kom så Rom åter att blomstra. Mästare som Michelangelo, Bernini och Borromini formade den magnifika stad vi njuter av idag, med fontäner, kyrkor och palats. Gator och torg har i stort inte ändrat läge sedan antiken, man byggde vidare på samma gamla stadsplan, och detta är unikt.

Därför ser t ex Piazza Navona ut som en idrottsarena i formen, för det var ju det det en gång var. Stadens färger går i lejongult, ockra och bärnsten, och så den vita travertinen och marmorn, antikens stenblock som praktiskt återanvänts vid senare byggen.

Moderna höghus är svåra att hitta.

"Rom byggdes inte på en dag" säger man för att dämpa någons entusiasm, habegär och brådska. Förvisso, och inte låter sig Rom beskrivas i en liten folder heller. Men faktum är att staden mycket väl lämpar sig även för korta besök. Packa ner din entusiasm, habegäret kommer per automatik, brådskan kan du däremot lämna hemma. Rom är en stad att njuta i sakta lunk, med många pauser vid barer och kaféer. Flanera genom myllret och sorlet, vila en stund i en park, känn dofterna av apelsinträd i blom och från slaktarbodens korvar.

Unna dig den där läckra sidenslipsen eller den där helt galna väskan.

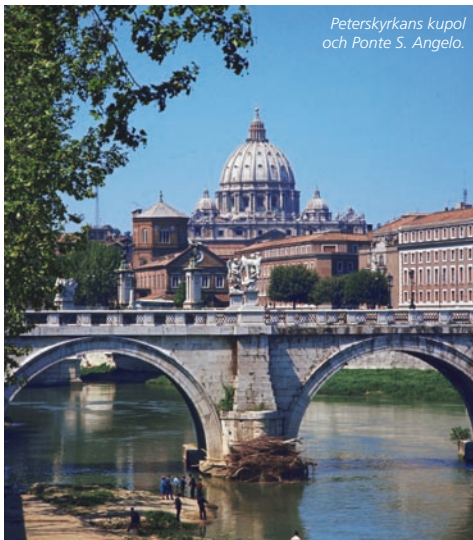
Museum och monument sippar du i dig, några i taget.

Man hinner vad man hinner, resten tar du nästa gång.

Benvenuto a Roma!

Välkommen till Rom! Kommer du med...

- **FLYG till Leonardo Da Vinci/Fiumicino?**
Tåget Leonardo Express till/från Stazione Termini är praktiskt, avgår varje halvtimme, tar 35 min, kostar 11 euro, se www.adr.it. Taxi kostar 40–60 euro, plus ev extra för bagage och natt.
- **FLYG till Ciampino?** Buss till/från Stazione Termini / Via Marsala ca varje halvtimme, tar 30 min, kostar 6–8 euro (flera bolag), se www.adr.it. Taxi kostar 30 euro, plus ev extra för bagage och natt.
- **BIL?** Centrala delarna av Rom är avstängda för privattrafik, och – en liten förvarning – trafiken in mot centrum känns ofta oroande intensiv för vår skandinaviska körteknik. P-platser i centrum, se kartan. Större p-platser finns bl a vid t-banelinjernas ändstationer som Laurentina och Anagnina. Blå markeringar på gatan betyder parkering tillåten, sök p-automat och ha mynt i fickan. Tips: Boka hotell med egna p-platser!
- **TÅG?** Centralstationen heter Stazione Termini, här är oftast bäst att stiga av. Ska du göra utfärd med tåg, glöm inte att själv stämpla din biljett före avresa i gul liten låda ("convalida") vid perongen. Tåginfo och tider: www.trenitalia.com.

Peterskyrkans kupol och Ponte S. Angelo.

Buss, tunnelbana, spårvagn

Rom är en stad som man gärna promenerar runt, de flesta sevärdheter ligger på en koncentrerad yta. Tröttnar benen finns tunnelbana (bara två linjer: A och B), spårvagn, och framför allt buss. Biljetten – som är gemensam för all lokaltrafik Atac/Cotral inom staden – inköps i tobaksaffär, sök blå/svart skylt med stort vitt T. Alla biljettyper stämplas av dig själv ombord vid första resan, stämpla igen om tiden håller på att gå ut under resans gång. Vanlig biljett (BIT) är giltig i 75 min, kostar 1 euro. Andra biljettyper: BIG (24 tim, 4 euro), BTI (tredagarskort, 11 euro), och CIS (veckokort, 16 euro).

Kort för transporter plus museum, se "Museum" nedan. Det finns också privata bussbolag som trafikerar mellan de största monumenten, biljettköp ombord.

Taxi

Taxi tar man vid taxistolpar, de går inte att stoppa på gatan. Auktoriserade bilar har taxameter, ljusskylt på taket, tjänstenummer på sidan och är oftast vita. Prisläge ungefär som i Sverige, men extra för bagage. Tips: Fråga om cirka pris före avfärd!

Hyra bil, vespa eller cykel

Den som är 21 år och har körkort kan hyra bil, ibland finns också en maxålder. Alla stora bolag finns vid Stazione Termini och flygplatserna. Prisläge snäppet dyrare än i Sverige. Det lönar sig ofta att boka hemifrån. Förbud att tala i mobil under körning. Promillegränsen är 0,5 – ta tåg eller buss istället till söndagsmiddagen i vindistriktet Castelli Romani! Cykel / moped / vespa kostar från ca 10 / 30 / 50 euro per dag.

Bo

Hotellen är klassificerade med en till fem stjärnor; tre stjärnor betyder lite bättre mellanklass. Dessutom finns i Rom allt fler B&B (Bed & Breakfast, d v s privat inackordering), ofta bra och till rimlig penning, men de är inte kvalitetskontrollerade.

Kom
I Italien
som kom
skyldig att
du får me
kvitto, efte
av inköp,
kopp

Runt tågstationen Stazione Termini finns många budgethotell. Frukost ingår inte automatiskt. Bäst är att boka skriftligt (fax eller e-post) för att få en skriftlig bokningsbekräftelse. Under högsäsong efterfrågas ofta kreditkortsuppgifter som säkerhet, eller en delbetalning i förskott via bank. Listor på hotell, B&B etc: www.turismoroma.it.

Det goda bordet

Att välja och vraka från en lokal matsedel skriven på ett språk man inte förstår är för en del resans största nöje, för andra mer panikartat.

Börja med att läsa av vad stället heter:

”trattoria” betyder att det är lite enklare och billigare, ”osteria” (”hostaria” ibland) är ett rustikare ställe ofta med lokaltypiska rätter, medan ”ristorante” ofta (men inte nödvändigtvis) är lite elegantare och dyrare. På en ”roscicceria” säljer man hämtmat. Pizzerior är traditionellt bara öppna kvällstid. Pizzabitar över bardisk finns förstås alltid.

Torgen Piazza Navona, Campo de' Fiori, Piazza Farnese och stråken däremellan är Roms öppna salonger kvällstid. Njut av folklivet med glass i hand, stanna till vid barer och caféer, fortsätt över till Trastevere på andra sidan floden. Middagen intar du med fördel något steg åt sidan från de största stråken, för att undvika turistfällor. Gamla arbetarkvarteren i Trastevere bjuder på många rustika krogar, och i de judiska kvarteren mittemot på citysidan av floden äter man förslagsvis friterad fisk. Några andra typiska rätter: ”Saltimbocca” (vin- och salviadoftande kalv), ”Ossobuco” (kalvlägg i to-

mat), ”Coda alla Vaccinara” (oxsvanssoppa), och så ”Gnocchi” (mannagrynskuddar) som omväxling till pastan. ”Trippa” är komage, för den som vågar. Serviceavgiften är inkluderad, men dricks runt 10% är ändå kutym att lägga, om man är nöjd. Lunch äter man från kl 13.00, middag från kl 20.00. Tips: Ser du på dagen något trevligt ställe

med intressant meny, boka bord för kvällen!

Shopping

Öppettider månd–lörd ca kl 9.30–19.30, varuhusen ca kl 10.00–21.00 alla dagar. En del butiker stänger för lunch ca kl 13.00–15.30. Reapérioderna för kläder och skor startar i mitten av januari och i mitten av juli.

Varuhus: Rinascente (lite exklusivare) t ex på Piazza Colonna, COIN t ex på Via Cola di Rienzo 173, och UPIM t ex på

Piazza S. Maria Maggiore.

Kläder, skor: De exklusiva märkesbutikerna ligger nedanför Spanska trappan, på Via Condotti, Via Due Macelli, Piazza Barberini etc. Betydligt billigare är det längs Via Nazionale och Via Cola di Rienzo och gatorna däromkring. Via del Corso är Roms pulsåder med alla typer av affärer, nära de stora monumenten.

Mat, vin: Många butiker vid Via Cola di Rienzo och gatorna runt Campo de' Fiori, marknader som Mercato Testaccio (månd–lörd förmiddag).

Konst, konsthantverk: Via Margutta.

Antikviteter: Via del Babuino.

Loppis: Porta Portese varje sönd förmiddag är den mest kända, men även t ex på Via Sannio (vid kyrkan S. Giovanni in Laterano) alla förmiddagar.

ihåg!
n är du
nsument
t se till att
d dig ett
r alla typer
även en
kaffe.

En promenad genom Rom

Den som kommer till Rom för första gången har omättligen mycket att se och göra. Här kommer ett förslag på promenadstråk som tar dig till stadens mesta "måsten". Har du bara en dag på dig, nöj dig med några av de stopp som markerats med !. Har du gott om tid, fyll på med annat efter humör.

Start vid Colosseum, målgång vid Vatikanen (se kartan):

! **Colosseum (Colosseo)**: Denna amfiteater, byggd år 72–80, har sitt namn efter en gigantisk staty av kejsar Nero som stod vid entrén till teatern. "Vi ses vid Kolossen", sa man förmodligen. Skådespelen här inne var på liv och död, för djur och gladiatorer. Mer än 60.000 personer fick plats! Strax intill står kejsar Konstantins imponerande triumfbåge (Arco di Costantino). Även Mussolini hade sina triumfmarscher här, och man förstår varför. Tips: Mindre kö till kassorna vid Forum Romanum!

Forum Romanum (Foro Romano): Vid entrén ligger kejsar Titus triumfbåge. Redan på 700-talet f Kr låg här stadens centrum för politik, gudadyrkan och handel. Varje kejsare lät sedan bygga sitt forum, d v s torg, i området. Tips: En guide som förklarar ruinerna och den spännande historien är en riktigt god investering!

Kapitolium (Campidoglio): Detta är en av Roms sju kullar, den som alltid varit platsen för stadens styre. Det vackra torget Piazza del Campidoglio ritades av Michelangelo. I mitten står kopian av en antik bronsstaty föreställande kejsar Marcus Aurelius. Originalen finns i de sevärda museerna intill (Musei Capitolini).

Viktor Emanuel-monumentet (Il Vittoriano): Från Piazza del Campidoglio kan man numera gå direkt över på terrassen till en av stadens stora profiler. Detta magnifika monument byggdes för att hedra Italiens första kung Vittorio Emanuele och till minne av Italiens enande, men är också den okände soldatens grav. Invändigt finns bl a ett museum kring Italiens enande, och tillfälliga utställningar.

! **Pantheon**: En gigantisk kupol – större diameter än Peterskyrkans – och en säregen skönhet har denna kyrka, det enda av antikens tempel som bevarats, tack vare att det kristnades när den nya tron vunnit terräng. Legenden talar om djävlar som flög ut ur hålet i taket under påvens ceremonier! Under den oroliga medeltiden fungerade Pantheon som fästning, precis som Colosseum.

! **Piazza Navona**: På platsen för kejsar Domitians arena finns idag Roms mest kända torg, en mötesplats alla tider

på dygnet. De fyra flodernas fontän av Bernini i torgets mitt är ett av stadens landmärken, och titta gärna in i S. Agnes barockkyrka. I december är det julmarknad här på torget – kanske dags för nya figurer till julkrubban? Finns både med och utan glitter.

! **Fontana di Trevi**: Trånga gator, och så plötsligt en gigantisk fontän! Fontana di Trevi tog mer än 30 år att förverkliga vid 1700-talets mitt, och placerades vid ändstationen för vattenflödet från en av de antika akvedukterna. Vill du återse Rom så ska du vända fontänen ryggen och med höger hand kasta ett mynt över vänster axel ner i det turkost lysande vattnet. Bada inte, det var förbehållet Anita Ekberg i Fellinis film "Det ljuva livet".

! **Spanska trappan**: Vi kallar trappan så, för den startar på Piazza di Spagna, spanska torget, som i sin tur fått sitt namn av spanska ambassaden som förlades hit på 1600-talet. Längst upp tronar kyrkan Trinità dei Monti. På den skönt draperade trappan äger en berömd modevisning rum i juli, och på våren kläds den i blomsterskrud. Köp en glass och sätt dig att vila en stund på de mjukt rundade trappstegen.

Castel S. Angelo: Det här var ursprungligen mausoleum åt kejsar Hadrianus. Så befästes det och byggdes in i stadsmurarna, en tid fungerade det som fängelse, och slutligen blev det påvligt residens med rikt utsmyckade salar. Idag finns här bl a ett vapenmuseum.

! **Vatikanen / Peterskyrkan**: 22.000 kvadratmeter kristen tro och helgedom, bländande konst och arkitektur. Basilica di S. Pietro, världens största kristna kyrka, tar andan ur besökaren. Tidens största konstnärer – som Bernini, Michelangelo, Canova och Giotto – anförtröddes uppdraget att rita kyrkan och alla dess utsmyckningar. Missa inte Michelangelos skulptur "Pietà".

Vatikanen / Museerna och Sixtinska kapellet: Påvarna har genom historien beställt konstverk av de allra största mästarna, och samlat konst till ofattbara värden. Köerna till entrén är något kortare på eftermiddagen, därför avslutar vi vår runda här. Se Vatikanen, nedan.

Guidad rundtur

Turistbussen 110 (Tramibus) med öppen övervåning startar var 20 min från Piazza dei Cinquecento vid Stazione Termini. Åk en runda på 2 tim mellan stadens monument – guidning med hörlurar på flera språk – eller kliv på och av som du vill. Bussen gör tio stopp och biljetten (16 euro, småbarn gratis) är giltig en hel dag. Vill du promenera runt med egen privat guide så kostar det ca 120 euro för 3 tim, kontakta ett turistinformationskontor.

Hitta på kartan

Ett axplock av stadens alla sevärdheter

Monument och andra landmärken

1. Bocca della Verità, S. Maria in Cosmedin, Piazza della Bocca della Verità ("Sanningens mun")
2. Caracallas Termer / Terme di Caracalla, Via delle Terme di Caracalla 52 (lämningar av antikt badhus)
3. Colosseum / Colosseo, Piazza del Colosseo (romersk amfiteater)
4. Domus Aurea, Via della Domus Aurea / Colle Oppio (kejsar Neros gyllene hus, f n stängt)
5. Fontana di Trevi, Piazza di Trevi (stadens största och mest berömda fontän)
6. Forum Romanum / Foro Romano, Via dei Fori Imperiali (lämningar av antikens centrum)
7. Kapitulum / Campidoglio, Piazza del Campidoglio (stadshuset m m)
8. Katakomberna / Catacombe, bl a Via Appia Antica 110 och 136 (antika underjordiska gåingar och rum för den kristna kulturen)
9. Mercato e Foro di Traiano, Via IV Novembre 94 (kejsar Trajanus torg, samt arkeologiskt museum)
10. Palatinen / Palatino, Via S. Gregorio 30 (de äldsta utgrävningarna av Rom, lämningar av antikens nobla palats)
11. Palazzo del Quirinale, Piazza del Quirinale (presidentens säte)
12. Palazzo Chigi, Piazza Colonna 370 (premiärministerns säte)
13. Spanska trappan, Piazza di Spagna (trappa upp till kyrkan Trinità dei Monti)
14. Tomba di Cecilia Metella, Via Appia Antica 161 (gravmonument från antiken)
15. Viktor Emanuel-monumentet / Il Vittoriano, Piazza Venezia (okände soldatens grav m m)

Kyrkor

1. Peterskyrkan / S. Pietro, Piazza S. Pietro (världens största kyrka)
2. Gesù, Piazza del Gesù (jesuitkyrka från 1500-talet)
3. Pantheon, Piazza della Rotonda (f d romerskt tempel)
4. S. Giovanni in Laterano, Piazza S. Giovanni in Laterano ("Alla kyrkans moder", barock på antik grund)
5. S. Maria Maggiore, Piazza S. Maria Maggiore (rikt smyckad genom årtusenden)
6. S. Maria in Trastevere, Piazza S. Maria in Trastevere (medeltida, vackra mosaiker)
7. S. Maria della Concezione, Via Vittorio Veneto 27 (krypta med utsmyckningar av cappuccinermunkars skelett)

Museer

1. Art Center ACEA, Centrale Montemartini, Via Ostiense 106 (antika skulpturer, industrihistoria)
2. Castel Sant'Angelo, Lungotevere Castello 50 (konst, antika vapen m m)
3. Galleria Borghese, parken Villa Borghese (konst, mest 1500/1600-tal)
4. Galleria Doria Pamphili, Piazza del Collegio Romano 2 (konst, 1500/1700-tal)
5. Galleria Nazionale d'Arte Antica, Palazzo Barberini, Via Barberini 18 (målari och konstföremål, 1100- till 1700-tal)
6. Galleria Nazionale di Palazzo Corsini, Via della Lungara 10 (barockmålari)
7. Galleria Spada, Piazza Capo di Ferro 13 (främst 1600- talskonst)
8. GNAM, parken Villa Borghese (modern konst)
9. MACRO, Via Reggio Emilia 54 samt Piazza Orazio Giustiniani 4 (samtida konst)
10. Musei Capitolini, Piazza del Campidoglio 1 (antik och klassisk konst)
11. Musei Vaticani, Viale Vaticano (konstsamlingar olika epoker)
12. Museo Nazionale Etrusco, Villa Giulia, Piazza di Villa Giulia (etruskisk historia)
13. Museo Nazionale delle Paste Alimentari, Piazza Scanderberg 117 (pastans historia)
14. Museo Nazionale Romano, Palazzo Massimo alle Terme, Largo di Villa Peretti 1 (unika samlingar från antiken fördelade på fem adresser i staden, starta här)
15. Palazzo Venezia, Via del Plebiscito 118 (konstföremål, medeltid till 1700-tal)
16. The Time Elevator, Via dei SS. Apostoli 20 (upplevelsecentrum kring Roms historia)

Övrigt

- Auditorium (konserter m m)
- Stadio Olimpico (fotboll)
- Teatro dell'Opera
- Trädgårdar och parker
- Turistinformation
- P-platser
- Förslag på promenadstråk
- Tunnelbana linje A och B

Metro B: Rebibbia

Metro A: Anagnina

Museum med sting

Muséerna brukar ha öppet ca kl 10.00–17.00, en dag i veckan (ofta månd) stängt. Entréer kostar mellan 4 och 12 euro, statliga och kommunala museum ger fri entré åt EU-medborgare under 18 år och över 65 år, ofta rabatter för studerande. Kortet **Roma Pass** (23 euro) är giltigt tre dagar, ger fria resor inom staden, två fria entréer och därefter olika museirabatter. Säljs på museum, turistinformationskontor etc. Olika kort för historiska museum finns också. Komplet museumlista på www.turismoroma.it, se även kartan. Några förslag:

Antikt: Art Center ACEA har 400 antika skulpturer utställda i ett stycke industrihistoria, nämligen elcentralen Montemartini.

Klassisk konst: Galleria Borghese hyser en kardinals utsökta konstsamlingar (Caravaggio, Canova, Tizian...). Bokning nödvändig, tel +39-06 32810, www.ticketeria.it.

Modern konst: Betydande samling italiensk konst från 1800-talet och framåt på GNAM. Italiensk modern och framför allt samtida konst på MACRO.

Historisk flykt: Galleria Doria Pamphilj är ett överdådigt renässanspalats fyllt av konstsatter, resultatet av lyckosamma påvliga och adliga allianser. Tips: Besök i samband med konsert!

Frluftsmuseum: Besök tvåusenåriga vägen Via Appia Antica och alla dess monument (bl a katakomber) på cykel, ta med picknick-korg! Cykeluthyrning bl a vid infokiosken på nummer 58/60,

buss 118 eller 218 dit.

Vatikanen

Vatikanen, egen stat sedan 1929, rymmer oerhörda konstsatter som svårligen kan undvikas vid ett besök i Rom. Det är verkligen värt att köa till Michelangelos fresker i Sixtinska kapellet, Rafaels rum och konstsamlingarna i museerna. Glöm inte att detta är katolska kyrkans högsta säte, respektfull klädsel gäller – med shorts el dyl släpps du inte in i Peterskyrkan.

Vatikanens muséer och **Sixtinska kapellet** kan besökas individuellt, eller tillsammans med guide. För **Vatikanens trädgårdar** däremot gäller bara guidade besök. För att slippa köa för entrébiljett, eller för att boka en guidad rundvandring på muséerna eller i trädgårdarna, använd bokningsfunktionen på www.vatican.va (klicka på "Vatican Museums").

Onsdagarnas **audienser** hos påven (om han är hemma): tel. +39-06 69883114, fax +39-06 69885863. Bokningar görs via fax i god tid, invänta skriftligt svar att ta med. Ska du på audiens ta också med pass att visa för det bryska schweiziska vaktgardet. Tips: Ange även ditt hotells faxnummer, ifall svaret från Vatikanen kommer sent.

Långfredagskvällens golgataprocession utgår från Colosseum. Påven välsignar folket på Piazza S. Pietro påskdagen och juldagen – här lär du inte bli ensam, 300.000 personer får plats på torget. Info: www.vatican.va.

Spanska trappan och Fontana della Barcaccia.

Kejsar Konstantins triumfbåge och Colosseum.

Gröna upplevelser

Vik lite tid åt Roms vackra trädgårdar och parker, kika in där en port står på glänt, särskilt på våren. Stadens gröna lungor gömmer också stora konstskatter.

Stadsparken Villa Borghese: De hemliga trädgårdarna ("Giardini segreti") ligger precis intill Galleria Borghese, ett av flera museum inne i parken. Härifrån kommer du upp på Pincio, med strålande utsikt.

Rosenträdgården: Cypresserna står i givakt vid de rara rosorna, en gång i tiden en judisk begravningsplats, Via dei Publici 3.

Apelsinträdgården: Ta trappan Clivo di Rocca Savelli (mitt på Lungotevere Aventino) upp till denna lilla oas, **Parco Savello**. Intill ligger malteserordens Villa Malta, kika in genom portens ena nyckelhål; genom trädgården uppenbarar sig Peterskyrkans kupol.

Villa Doria Pamphilj: 184 hektar natur och kultur med nobla anor från 1600-talet, utmärkt för joggingturen. Tips: Familjen Doria Pamphiljs vackra mausoleum/kapell har öppnats för besök.

Villa Torlonia: Vacker 1800-talsvilla där Mussolini bodde (hans bunker kan också beses), fika i det nyrestaurerade orangeriet, Via Nomentana 70, ett stenkast från affärscentrum.

"Alla vägar bär till Rom" – här Via Appia Antica.

Villa d'Este och Villa Adriana: Magnifik trädgårds-konst på Unescos världarvslista, i Tivoli, runt en timme med buss från metrostationen Ponte Mammolo.

Med barnen i Rom

Gator och bussar är inte direkt skapade för barnvagnar, men barn är välkomna överallt, och Rom är en fantastiskt rolig och spännande stad för de något större. Planera in några väl valda besök, t ex en halvdag på Colosseum, tonåringar brukar uppskatta de teatraliska guiderna. Och Peterskyrkan är faktiskt världens största kyrka, gå de 330 stegen upp i Michelangelos gigantiska kupol! Köp guideböcker på plats med cellofanbilder som visar hur ruinerna såg ut innan de blev ruiner. Upplevelsecentret "The Time Elevator" på Via dei SS. Apostoli 20 är Roms historia i actionformat, från 5 år (minst 100 cm lång), öppet alla dagar.

Blöjorna slut? Finns på närmaste apotek.

För mycket spring i benen? Få utlopp i parken Villa Borghese, eller i grönområdet Gianicolo (här spelars dagligen dock-teater).

För lite fart i benen?

"Tävla" om att trampa på gatubrunnslock med bokstäverna S.P.Q.R., ropa "Senaten och det romerska folket!" (för det betyder det). Sedan antiken står denna latinska förkortning på allmän egendom.

Vill inte äta? Man kan alltid beställa pasta med tomatås, "pasta al pomodoro".

Roma romantica!

Lady & Luften-restauranger: Bl a i Trastevere, "På andra sidan Tibern" betyder stadsdelens namn.

Förlovningsringen: Kanske finner du den i de pittoreska kvarteren runt Monte di Pietà, nedanför Campo de' Fiori.

Om du vågar: Utkräv sanningen vid Bocca della Verità – antik stentavla i form av ett ansikte där lögnaren lär få handen avbiten...

Filmstjärnornas Rom

Se en film som inspiration, eller sök dig till inspelningsplatserna! Många filmer guidar runt i hela staden, t ex klassiska *Prinsessa på vift*.

Några spots att leta upp:

Fontana di Trevi, Via Veneto – *Det ljuva livet*.

Piazza Navona, Piazza di Spagna – *The Talented Mr. Ripley*.

Pantheon – *Arkitektens mage*.

Piazza del Campidoglio – *Nostalghia*.

Piazza Santa Maria in Trastevere – *Hudson Hawk*.

Piazza San Pietro – *Gudfadern III*.

Roms filmfestival i oktober är en höjdpunkt, www.romacinemafest.org.

Opera, konserter m m

I Rom flödar alla former av kultur. För dagsaktuell information om evenemang se www.turismoroma.it, veckobladet RomaC'è / This week in Rome (delvis på engelska, utkommer onsd), eller dagstidningarna, t ex La Repubblica's torsdagsbilaga Trovaroma.

Konserter (all sorts musik) bl a på kulturarenan Auditorium, www.auditorium.com. Byggnaden är skapad av megaarkitekten Renzo Piano.

Klassisk musik bl a på Accademia di Santa Cecilia, www.santacecilia.it, och på Teatro Marcello, www.tempietto.it.

Opera och balett på Teatro dell'Opera, sommartid även på antika Terme di Caracalla, www.operaroma.it.

Nattens nöjen

Det mesta av Roms nattliv utspelar sig på gator och torg, på restauranger och barer, se "Det goda bordet" ovan. Den som letar clubar och mer intensivt hålligång drar exempelvis till stadsdelen Testaccio, f d slaktarkvarteren som på senare år begåvats med den ena hipa adressen efter den andra. Studenter nattsuddar med ekonomi i stadsdelen San Lorenzo öster om Stazione Termini.

Fotboll

Stadio Olimpico är hemmaarena för stadens två lag, Roma och Lazio. Italienska ligan, Serie A, spelas från början av sept till slutet av maj, vanligtvis sönd runt kl 15.00. Biljetter (ca 15–100 euro) säljs i tobaksaffärer, barer och vid arenan. Klackarna sitter vid "Curva Sud" (Roma) och "Curva Nord" (Lazio). Till arenan: tunnelbana A till Flaminio, sedan spår-vagn 225.

Pengar, kort och banker

Valutan är euro. Kreditkort fungerar generellt sett bra, ex på undantag är enkla barer och restauranger, små affärer, taxi, bensinstationer och p-auto-mater. Det finns gott om bankomater.

Tips: Förvara kort och kontanter väl, ficktjuvar förekommer och de är proffs!

Post och frimärken

Postkontor finns bl a på Piazza S. Silvestro. Ofta kan man växla kontanter och resecheckar också här. Framärken ("francobolli") säljs även i tobaksaffärer, sök blå/svart skylt med stort vitt T. Lägg vykortet i rätt brevlåda: "Tutte le altre destinazioni".

Vatikanen har egna frimärken, för de egna blå brevlådorna.

Helgdagar

Nationella helgdagar: 1 jan, 6 jan, Påskdagen, Annandag Påsk, 25 apr, 1 maj, 2 jun (nationaldagen), 15 aug (folklig fest som allmänt kallas Ferragosto), 1 nov, 8 dec, 25 och 26 dec. Dessutom är 29 jun lokal helgdag i Rom, stadens skyddshelgon S. Pietro och S. Paolo firas. Helgdagar bör man räkna med att många affärer är stängda, men normalt inte museum o s v. 21 apr firas Roms födelsedag, men då är det inte helgstängt, tvärtom har många muséer fri entré.

Apotek och läkarvård

Apoteken har skylt med grönt eller rött kors, natt-öppet bl a vid Stazione Termini. Behöver läkare kontaktas kan ambassaden (se nedan) ge information om läkare som talar engelska.

112 är akutnummer även i Italien.

Mer precis assistans: polis 113, brandkår 115, vägassistans 116, ambulans 118.

Var tusan är passet...?

Om oturen är framme, ett förlorat pass rapporteras till polis eller "carabinieri", båda finns på centralstationen Stazione Termini. Därefter kontaktar man sin ambassad: Ambasciata di Svezia, Piazza Rio de Janeiro 3, tel +39-06 441941, öppet måndag, tisdag och torsdag kl. 9.00–12.00.

Fyra snabba

- Kan man dricka vattnet? Ja, om det inte står "non potabile".
- Fungerar svenska elkontakter? Ofta, men ta gärna med en adapter.
- Slår man nollan i italienska riktnummer? Ja, och alltid riktnummer, även vid lokalsamtal.
- Är det varmt i juli-augusti? Ja, gärna upp mot 30 grader, men det finns gott om glass och svala kyrkor, och havet nås snabbt med pendeltåg.

Snabbkurs i italienska

hjälp! aiuto!
 ja / nej / kanske. si / no / forse
 ett / två / tre / alla. uno / due / tre / tutti
 godmorgon (goddag) / godkväll. buongiorno / buonasera
 tack grazie
 den är för liten / för stor è troppo piccolo / grande
 vad kostar det?. quanto costa?
 var ligger...? dove sta...?
 jättebra (jättegod). ottimo
 tack för en underbar afton grazie per una serata favolosa

Mer information

På plats i Rom: Visitor Center på Via Parigi 5, öppet månd–lörd kl 9.00–19.00.
 Mindre infokiosker öppna alla dagar finns på olika håll i centrum, se kartan.

Hemifrån: www.turismoroma.it och Italienska Statens Turistbyrå i Stockholm:
 tel 08-545 683 30, italiantouristoffice.se@telia.com, www.enit.it .